

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

«Πτήσεις» στα χαμηλά

Είναι από τις παράπλευρες συνέπειες της κρίσης αυτή η γενικευμένη δυσθυμία και τα επεισόδια καθημερινής βαρβαρότητας με επιθετικές συμπεριφορές, αδιανόητα τρολαρίσματα στο Διαδίκτυο, ανώνυμες ιντερνετικές ασχήμιες, ή βλαστήμιες στον δρόμο από τους αυξανόμενους εχθρούς της κοσμιότητας... Αυτό το κύμα αδιαφορίας για τη στάθμη της κοινής μας ζωής – λόγω, μάλλον, της στόχευσης στην ασθμαίνουσα προσπάθεια για επιβίωση, των αυξανόμενων βαρών, του «μαύρου τοίχου» στη θέση του μέλλοντος, των αποψιλωμένων κρατικών υπηρεσιών, της λειψής οργάνωσης, των λειψών έλεγχων... Αυτή η περιφρόνηση κάθε κανόνα, οι παρανομίες, οι αυθαιρεσίες, η κακοποίηση του δημόσιου χώρου και του κοινού πλούτου. Αυτή η όλο και πιο διαδεδομένη «φιλοσοφία» της ήσσονος προσπάθειας – όπως στην περίπτωση (ακριβοθώρητου) οδοκαθαριστή, που καμώνεται πως καθαρίζει· ξεκινά από ένα τυχαίο σημείο μαζεύοντας μερικά σκουπίδια, δεν πετυχαίνει το επιθυμητό αποτέλεσμα, αλλά προχωράει, κάνει διάλειμμα στο κατώφλι σπιτιού, πηγαίνει στην απέναντι πλευρά, καθαρίζει χονδρικά ένα τμήμα, εγκαταλείποντας στην τύχη τους πληθώρα σκόρπιων σκουπιδιών και εξαφανίζεται πίσω από την πρώτη γωνία. Ή του μηχανόβιου διανομέα – ενώ περπατάς στο πεζοδρόμιο ένας θορυβώδης όγκος σε πετάει στην άκρη, προκαλώντας εκτίναξη των σφυγμών και κρύο ιδρώτα· ο αναβάτης της μοτοσικλέτας σκύβει στην πόρτα του πρώτου σπιτιού, πετάει ένα φάκελο εντός του, στρίβει, κατεβαίνει από το πεζοδρόμιο, σε πέντε μέτρα ξανανεβαίνει, πετάει μερικούς φακέλους στο γραμματοκιβώτιο του επόμενου σπιτιού και με εντυπωσιακή ταχύτητα, ανεβαίνοντας και κατεβαίνοντας το κράσπεδο με τη μοτοσικλέτα, συνεχίζει το σλάλομ ανάμεσα σε πεζούς, δέντρα, οδοδείκτες, πάνω και κάτω από το πεζοδρόμιο, αδειάζοντας στις εισόδους των σπιτιών το περιεχόμενο του ταχυδρομικού σάκου.

Κάθε μία ξεχωριστή μέρα γεννιέται μέσα σε μια αλυσίδα φαινομένων ολίσθησης εκτός νομιμότητας (εξυπηρέτηση χωρίς αποδείξεις, αυθαίρετο σκαμπανέβασμα τιμών, κάπνισμα και παρκάρισμα εκεί όπου αυστηρά απαγορεύονται...) και σβήνει μέσα σε μια απογοητευτική κόπωση από κινήσεις στο κενό. Ωστόσο, αν και πάσχοντες, δεν απαιτούμε μια θεραπεία από τα επακόλουθα της διαλυτικής παραίτησης, ενίοτε προσθέτουμε κι εμείς ένα λιθαράκι στην αυθαιρεσία. Είμαστε σίγουρα σε ένα πολύ κρίσιμο σημείο, με την αίσθηση συναγερμού που οι δραματικές κοινωνικο-οικονομικές περιστάσεις γεννούν, να

μας σπρώχνουν βίαια έξω από τα «ψιλά γράμματα» του πολιτισμού. Το πρόβλημα είναι ότι όταν η μιζέρια γίνεται μόνιμη επωδός, οι άνθρωποι δεν τη σκέφτονται πια. Γίνεται σταθερός συντελεστής στην εξάσκηση των πράξεων. Κοινός τόπος και τρόπος να λησμονούμε τα πάντα με τη μηχανική επανάληψη.

Όμως, στα δύσκολα είναι που αποκαλύπτεται το επίπεδο ενός λαού. Εάν κάτι δεν αλλάξει, θα καταλήξουμε απλά νούμερα στην αριθμητική της παρακμής, τελματωμένοι, να γυρνάμε την πλάτη σε ό,τι συνιστά «θέμα» – τη ζωή μέσα στην κοινωνία, τη ζωή μέσα στην ιστορία, την ανθρώπινη ανημποριά, αλλά και την ανθρώπινη δύναμη.

Τασούλα Καραϊσκάκη, από την Καθημερινή, 12.08.2016

A. Να παρουσιάσετε στην τάξη σας την περίληψη του κειμένου σε 90 – 100 λέξεις.

Μονάδες 25

B1. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω περιόδους ως Σωστές ή Λανθασμένες, ανάλογα με τις αναφορές που γίνονται στο κείμενο:

1. Η παραβατικότητα των σύγχρονων Ελλήνων πηγάζει από τη γενικευμένη δυσθυμία τους.
2. Ο καθημερινός αγώνας του οδοκαθαριστή και του μοτοσικλετιστή διανομέα αποδεικνύουν τον βαθμό βιοπάλης του σύγχρονου ανθρώπου.
3. Η σχέση του ανθρώπου με τον πολιτισμό απειλείται εξαιτίας της παραβατικότητας.
4. Η αναγωγή σε σταθερή και μόνιμη στάση ζωής της παραβατικότητας αποτελεί σύμπτωμα της κρίσης του πολιτισμού.
5. Το επίπεδο ενός λαού αποκαλύπτεται στο πώς αντιλαμβάνεται την κοινωνική ζωή, την ιστορία, αλλά και την ανθρώπινη δύναμη και αδυναμία.

Μονάδες 10

B2. α) «Η του μηχανόβιου διανομέα ... του ταχυδρομικού σάκου.»: στο συγκεκριμένο σημείο η συγγραφέας χρησιμοποιεί εικονοπλαστικό λόγο και ασύνδετο σχήμα. Πού αποσκοπεί η συγγραφέας με την παράλληλη χρήση τους;

Μονάδες 6

β) «Εάν κάτι δεν αλλάξει, θα καταλήξουμε απλά νούμερα στην αριθμητική της παρακμής, τελματωμένοι, να γυρνάμε την πλάτη σε ό,τι συνιστά «θέμα» – τη ζωή μέσα στην κοινωνία, τη ζωή μέσα στην ιστορία, την ανθρώπινη ανημποριά, αλλά και την ανθρώπινη δύναμη.»: να εντοπίσετε τον τρόπο (μονάδες 3) και τα μέσα πειθούς (μονάδες 3) στο συγκεκριμένο απόσπασμα.

Μονάδες 6

B3. «Είναι από τις παράπλευρες συνέπειες της κρίσης αυτή η γενικευμένη δυσθυμία και τα επεισόδια καθημερινής βαρβαρότητας με επιθετικές συμπεριφορές, αδιανόητα

τρολαρίσματα στο Διαδίκτυο, ανώνυμες ιντερνετικές ασχήμιες, ή βλαστήμιες στον δρόμο από τους αυξανόμενους εχθρούς της κοσμιότητας...»: Πού αποσκοπεί η συγγραφέας με τη χρήση των αποσιωπητικών στο συγκεκριμένο σημείο;

Μονάδες 5

B4. α) Να βρείτε μέσα από τη δεύτερη παράγραφο του κειμένου λέξεις ομόρριζες αυτών που σας δίνονται στη συνέχεια: παραλαμβάνω, αποβολή, ωδείο.

Μονάδες 3

β) Να εντοπίσετε μέσα από το κείμενο δύο διαρθρωτικές λέξεις που να δηλώνουν αντίθεση.

Μονάδες 2

B5. Να αποδώσετε με κυριολεκτικό λόγο τις παρακάτω μεταφορικές φράσεις:

- ενίοτε προσθέτουμε κι εμείς ένα λιθαράκι στην αυθαιρεσία
- των αυξανόμενων βαρών
- μέσα σε μια αλυσίδα φαινομένων ολίσθησης εκτός νομιμότητας

Μονάδες 3

Γ. Σε ένα άρθρο που δημοσιεύετε στο διαδικτυακό περιοδικό των νέων του δήμου σας να εκθέσετε τις απόψεις σας για την αξία των νόμων και να επισημάνετε τον ρόλο της παιδείας και της πολιτικής ηγεσίας για την εδραίωση της νομιμοφροσύνης. (500 – 600 λέξεις)

Μονάδες 40

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ:

**ΔΟΥΔΟΥΜΗ ΕΛΙΝΑ - ΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΟΣ ΑΝΤΩΝΗΣ
ΚΑΡΑΒΑΣΙΛΑ ΑΓΓΕΛΙΚΗ - ΚΑΡΑΠΙΠΕΡΗ ΑΘΑΝΑΣΙΑ
ΣΥΡΜΟΣ ΜΙΛΤΟΣ - ΧΑΝΤΖΟΥΛΗ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ
ΧΡΗΣΤΑΚΗ ΚΑΤΕΡΙΝΑ - ΨΩΜΑ ΑΡΕΤΗ**

